

Asia: LVM/2394/03/2017

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys

Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Lakiesityksen tavoitteena on edistää liikenteeseen liittyvän tiedon hyödyntämistä uusien digitaalisten palveluiden kehitystyön tukena ja edesauttaa uuden liiketoiminnan syntymistä. Tavoite on hyvä samoin kuin esitetty ajatus yritysten liiketoiminnan kehittymistä tukevan ekosysteemin kehittämisestä. Tämä ei voi kuitenkaan tapahtua ilman kilpailua. Kyseessä on ala joka kehittyy nopeasti ja jossa suomalaisilla yrityksillä on mahdollisuus synnyttää uusia palveluinnovaatioita jotka ovat kilpailukykyisiä myös kansainvälisillä markkinoilla. Perustettavan yhtiön tulisi keskittyä hoitamaan perusprosesseja ja varmistamaan niissä syntyvän tiedon laatua sekä sen avaamista yhteiskunnan käyttöön, ei osallistua vahvasti yksityisille toimijoille kuuluvaan palvelukehitykseen. Tavoitteena tulisi olla koko Suomen etu: pyritään vahvistamaan Suomessa aitoja public-private -kumppanuuksia joissa viranomainen mahdollistaa kansainvälisilläkin markkinoilla kilpailukykyiset suomalaiset palveluinnovaatiot.

Lakiesityksessä tulisi terävöittää markkinan edistämisen tavoitteet, linjaukset ja toimenpiteet. Olemassa olevien yritysten ja siten jo toimivan markkinan huomioiminen puuttuu lakiesityksestä. Luonnoksessa tulisi voimakkaammin huomioida tuoreen Liikenteen kasvuohjelman näkökulmat, jo olemassa olevien yksityisten yritysten toiminta ja kehittyminen sekä hallitusohjelman tavoitteet kansainvälisen kilpailukykyyn edistämiseksi. Esityksessä ehdotettu malli voi johtaa alan monopolisoitumiseen yhden toimijan alaisuuteen.

Sivuilla 24 ja 28 on esitetty tavoite: "Pyritään muodostamaan vahva liikennetietoa hyödyntävien yritysten ekosysteemi, joka luo uutta taloudellista kasvua." Tämä on erittäin kannatettava tavoite. Tämän esityksen mukainen toiminta johtaa kuitenkin olemassa olevien yritysten kanssa kilpailevaan yhtiöön, jonka seurauksena syntyy määräävä monopolimarkkina (yksi riskitön toimija muita

vahvemmassa roolissa päättää kehityksen ja hakee kannattavuutta kilpailuttamalla kaikki alihankkijat eli muut markkinatoimijat).

Luonnoksessa kuvattu tavoite "mahdollisimman hyvästä yhteiskunnallisesta kokonaistuloksesta" on samoin hyvä mutta sitä ei ole yhteiskunnallisesti perusteltu. Vaikutuksia alalla jo toimiviin ja kehittyneisiin yrityksiin ja niiden toimintaan ei ole arvioitu. Vaikutuksia markkinan toimivuuteen ja yritysten pääsemiseen kansainvälisille markkinoille ei myöskään ole arvioitu.

Elinkeinopoliittisia vaikutuksia ei ole käsitelty lakiesityksessä. Vaikutukset on syytä kirjata auki esityksen hyväksyttävyyden nimissä. Luonnoksessa tulisi käsitellä esityksen vaikutukset alan jo toimivaan markkinaan. Ainakin tulisi perustellusti käsitellä vaikutukset liiketoimintaan, työvoimapolitiikkaan, kasvuun, vientiin sekä laajasti Suomen kilpailukykyyn.

Lakiesityksen mukaan tavoitteena ei ole kilpailla yksityisten toimijoiden kanssa. Tämä on linjauksena hyvä ja näin tulisikin toimia, mutta esityksessä todetaan perustettavan yhtiön kilpailevan tai parantavan kilpailukykyään. Esitys johtaa kilpailuun markkinoilla jo toimivien tai markkinoille pyrkivien yritysten kanssa ja määräävään, monopolisoivan markkina-asemaan. Esityksen toteuttaminen johtaa helposti alan kehityksen pysähtymiseen ja taantumiseen sekä investointien viivästyttämiseen sen sijaan, että todettaisiin ja perusteltaisiin alalla jo toimivilla yhtiöillä olevan merkittävä rooli myös jatkossa.

Lakiesityksessä on syytä tarkentaa miten perustettavan yhtiön ympärille syntyvä markkinaehtoinen palveluekosysteemi mahdollistetaan ja miten estetään markkinahäiriöiden syntyminen. Panostamalla mahdollistamiseen annetaan suomalaisille yrityksille mahdollisuus edelläkävijyyteen ja kansainvälisille markkinoille pääsemiseen.

Yleisperustelut

-

Yksityiskohtaiset perustelut

-

Lakiehdotukset

Laki Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi

-

Laki aluevalvontalain muuttamisesta

-

Laki alusliikennepalvelulain muuttamisesta

-

Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

-

Laki meripelastuslain muuttamisesta

-

Laki rautatielain muuttamisesta

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

-

Muita huomioita ja kommentteja

Muut mahdolliset huomiot

-

Launonen Petri
Sitowise Oy - Petri Launonen, toimialajohtaja, Liikenteen palvelut